

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ
กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร
Design and Development of Ladies Handbags from Natural Dyeing Cotton,
Maikaewpattana Natural Dyeing Cotton Weaver Group,
Kamphaeng Phet Province
พจน์ธรรม ณรงค์วิทย์*
Pojtom Narongwit
อำไพ แสงจันทร์ไทย*
Umpai Saengchanthai

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ จากวัตถุประสงค์ที่ 1 โดยมีส่วนร่วมกับผู้ผลิตกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มชุมชนมีความเห็นสอดคล้องกันในการออกแบบและพัฒนาชุดกระเป๋าสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ในรูปแบบกระเป๋าหิ้ว กระเป๋าถือ และกระเป๋าสะพายข้าง และมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การพัฒนา และการผลิต ควรใช้รูปแบบที่เรียบง่าย สวยงาม ทันสมัย สามารถผลิตได้ตามศักยภาพของชุมชน วัสดุที่ใช้ผลิตต้องมีราคาไม่สูงมากเพื่อมาประยุกต์ตกแต่งในแบบของการผลิต ใช้ผ้าสีพื้นประยุกต์ใช้ในการออกแบบบนตัวกระเป๋า โดยเฉพาะในจุดที่เปราะบางได้ง่าย ส่วนการตกแต่งจะใช้ผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มชุมชนบนตัวกระเป๋าโดยพาดเป็นแนวเฉียงหรือแนวตรงเพื่อช่วยต่อการถนอมการผลิต และประหยัดเนื้อผ้าที่มีราคาสูง จากการออกแบบผลิตภัณฑ์อย่างมีส่วนร่วมกับผู้ผลิตได้ข้อสรุปเป็นผลิตภัณฑ์ 3 รูปแบบ และเมื่อประเมินผลการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์แล้ว พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันกับผลิตภัณฑ์รูปแบบ 3 มีความเหมาะสมที่สุดในการผลิต และในด้านของความสวยงาม โดยให้มีการพัฒนาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านการประเมินความพึงพอใจตัวแทนกลุ่มชุมชนทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก $\bar{X} = 4.43$ ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 0.53$ และความพึงพอใจของผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก $\bar{X} = 3.86$ ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 0.68$

คำสำคัญ : ออกแบบและพัฒนา / กระเป๋าสุภาพสตรี / ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

*อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) To design of ladies handbags from natural dyeing cotton, Maikaewpattana Natural Dyeing Cotton Weaver Group, KamPhaeng Phet Province 2) To Development of Ladies Handbags from Natural Dyeing Cotton, Maikaewpattana Natural Dyeing Cotton Weaver Group, KamPhaeng Phet Province 3) To assess satisfaction Maikaewpattana Natural Dyeing Cotton Weaver Group and customer group of Ladies Handbags from Natural Dyeing Cotton, Maikaewpattana Natural Dyeing Cotton Weaver Group, KamPhaeng Phet Province. The research found community groups have consistently agreed to design and develop ladies handbags from hand-woven cotton. In the mode of Tophandle bag, Clutch bag and Shoulder bag. And there is a consistent consensus that development and production should be simple, beautiful and modern, capable of producing the potential of the community. The material used to produce the product is not very expensive to apply in the production. Use the floor cloth applied in the design of the bag. Especially in scars easily. The decorations are hand-woven cotton, hand-made by the community on the luggage, with a vertical or diagonal line for easy production. And save on expensive fabrics. From product design to community involvement, we concluded three products, and when evaluating product design and development with qualified product designers, we found a consistent consensus on the product. Best in production And in the field of beauty. The development of the improvement of the advice of experts. In terms of satisfaction evaluation. Community representative of cotton dyed natural silk? The product range of women's handbags from dyed natural cotton Overall, the level of satisfaction was 4.43, standard deviation S.D. = 0.53, and consumer satisfaction. The product range of women's handbags from dyed natural cotton Overall, satisfaction was at a high level = 3.86. Standard deviation S.D. = 0.68

Keywords : Design and Development / Ladies Handbag / Natural-dyes Cotton

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภูมิปัญญาเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่อาจมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้กำลังจะทำให้ภูมิปัญญาที่เป็นองค์ความรู้ความสามารถของคนในท้องถิ่น ที่ได้จากการสั่งสมประสบการณ์ และการเรียนรู้มาอย่างยาวนานที่มีลักษณะเป็นองค์รวม และมีคุณค่าทางวัฒนธรรมเลือนหายไปจากสังคมไทย ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าหากภูมิปัญญาเหล่านี้ ถูกกลืนไปในสังคมแห่งทุนนิยมพื้นฐานความเข้าใจธรรมชาติที่มีมาแต่โบราณก็จะสูญไปตามกาลเวลา ภูมิปัญญาจึงมีความสำคัญในการสร้างความยั่งยืนของสังคมพื้นบ้านที่เป็นสังคมของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีการพึ่งพิงความสามารถโดยใช้ความรู้จากประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดกันมาเป็นความสามารถและศักยภาพในเชิงการแก้ปัญหา การปรับตัวเรียนรู้ และสืบทอดไปสู่คนรุ่นต่อไป

ผ้าฝ้ายย้อมด้วยสีธรรมชาติ เป็นหนึ่งในภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดมาแต่โบราณ มีการคัดสรรพันธุ์พืชหรือสัตว์ที่มีหลากหลายในท้องถิ่น ใช้เป็นวัตถุดิบให้สี แต่ละพันธุ์พืชที่ได้รับการพัฒนางานใช้ย้อมได้สีคุณภาพดีสีไม่ตกและไม่ซีดจางง่าย มีจำนวนไม่กี่ชนิด และเริ่มไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในขณะที่มีความนิยมในผลิตภัณฑ์ผ้า

ย้อมสีธรรมชาติเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีกระบวนการผลิตจากวัสดุธรรมชาติ และผ้าย้อมสีธรรมชาติมีลักษณะเด่นที่สีนุ่มนวล ไม่ฉูดฉาด เป็นที่ต้องการของตลาดโดยเฉพาะในต่างประเทศ

กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา เกิดจากภูมิปัญญาของคนในชุมชนที่เป็นของพื้นบ้านจนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไป และยังเป็นกิจกรรมหนึ่งของสมาชิกในชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กนักเรียนทั้งในชุมชนและต่างชุมชน ตลอดจนผู้ที่สนใจไปศึกษาดูงาน กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2532 มีสมาชิกที่เริ่มก่อตั้งจำนวน 15 คน โดยมีนางบุญจันทร์ ใจเถิน เป็นประธาน โดยตั้งอยู่บ้านเลขที่ 437 หมู่ที่ 2 บ้านหนองบึงไก่อ ต.นาบ่อคำ เริ่มจากการทอด้วยกี่ธรรมดา ทอผ้าถุง ผ้าขาวม้า ผ้าห่ม ผ้าทอลายต่างๆ ต่อมาเมื่อมีสโมสรโรตารีและสำนักงานพัฒนาชุมชน เห็นกลุ่มมีกิจกรรมการทออย่างต่อเนื่องและมีความรับผิดชอบและขยันศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ต่อมาปี พ.ศ. 2547 กลุ่มขึ้นทะเบียน OTOP พัฒนาฝีมือและทอผ้าลายดอกพิกลส่งคัดสรร ได้ระดับ 5 ดาว ต่อมา ปี พ.ศ. 2549 ได้แยกหมู่บ้าน ปัจจุบันกลุ่มทอผ้าได้แยกหมู่บ้านไปอยู่ เลขที่ 437 หมู่ที่ 22 บ้านสร้อยสุวรรณ ตำบลนาบ่อคำ จังหวัดกำแพงเพชร (OTOPtoday, n.d.)

ปัจจุบันกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ โดยนอกจากทำเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้ารูปแบบต่างๆแล้ว ยังมีการพัฒนาวัสดุผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติในรูปแบบของกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีรูปแบบต่างๆ โดยใช้วิธีการออกแบบตามความเข้าใจ และความชอบของตนเองเพื่อสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ทางเลือกใหม่ให้กับชุมชน แต่ผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ไม่ได้รับการตอบรับจากตลาดเท่าที่ควร เนื่องจากด้วยลักษณะและรูปแบบ รูปทรง ยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีในท้องตลาดรูปแบบอื่นๆที่มีการออกแบบให้เข้ากับยุคสมัย จึงต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ของกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา ให้มีความสวยงาม และทันสมัย สอดคล้องให้เกิดความพึงพอใจของผู้บริโภค เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ทางเลือกใหม่ของกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องตามหลักการออกแบบ

จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นพ้องว่าควรมีการส่งเสริมเพื่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นการประยุกต์ใช้วัสดุพื้นถิ่นประเภทผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ในรูปแบบของกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและยกระดับผลิตภัณฑ์กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ให้เกิดรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย และมีความโดดเด่น สอดคล้องกับความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภค และกลุ่มชุมชนยังมีโอกาสเติบโตได้หากมีผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น สามารถสร้างรายได้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ ซึ่งประเด็นสำคัญของงานวิจัยนี้ คือ การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีความเหมาะสมกับผู้ผลิตในชุมชน และกลุ่มผู้บริโภค โดยมีส่วนร่วมของกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ จากวัตถุประสงค์ที่ 1 โดยมีส่วนร่วมกับชุมชนกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อการสังเกต และเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยแยกประเด็นการสังเกตเป็นรูปแบบของผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ และลวดลายของกลุ่มทอผ้าฝ้ายไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์

1.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ให้บุคคลกลุ่มหนึ่งที่นักวิจัยคัดเลือกมา สนทนาโต้ตอบ แสดงความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกันในประเด็นต่างๆ ที่นักวิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (BuoSonte, R., 2008, p.112-113) ควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Interview Guide) เป็นเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์กลุ่มชุมชนทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลในออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน ภายใต้ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการพัฒนาโดยใช้หลักกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ (Earle, Cited in Soodsang, N., 2000, p.29) ที่ค่านึงดังนี้

- (1) การตีปัญหา (Problem Identification)
- (2) การออกแบบเบื้องต้น (Preliminary Design)
- (3) การกลั่นกรองการออกแบบ (Design Refinement)
- (4) การวิเคราะห์ (Analysis)
- (5) การตัดสินใจ (Decision)

1.4 ผู้วิจัยและกลุ่มชุมชนส่วนกันสังเคราะห์รูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยมุ่งเน้นการออกแบบโดยมีส่วนร่วมกับชุมชน ในด้านการเสนอแนวคิด และสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบให้สอดคล้องกับวิถีของชุมชน และแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยมุ่งเน้นการศึกษาชุมชน และหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยกลุ่มชุมชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ เลือก รูปแบบผลิตภัณฑ์สู่การปฏิบัติการออกแบบ และชาวบ้านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในทุกขั้นตอน (Prabudhanitisarn, S., 2002, p.24-27) เพื่อได้มาซึ่งรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงาม และเหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มชุมชน

2. เพื่อพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุขภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ จากวัสดุประสงค์ที่ 1 โดยมีส่วนร่วมกับชุมชนกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุขภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วม จากการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประเมินผลิตภัณฑ์ โดยใช้กรอบแนวความคิด หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ของ (Sathaphoon Dibunmi Na Chumphae, 2007, p.54-59) ประกอบไปด้วย

- (1) หน้าที่ใช้สอย (Function)
- (2) ความสะดวกสบายในการใช้งาน (Ergonomics)
- (3) ความสวยงามน่าใช้ (Aesthetics or Sales Appeal)

2.2 พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุขภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มชุมชน เพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

2.3 นำผลสรุปการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุขภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ตามอีกครั้งโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ 3 ท่าน โดยใช้เครื่องมือวิจัยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Interview Guide) ประเมินตามกรอบแนวความคิด หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ ของ (Sathaphoon, D., 2007, p.54-59)

2.4 ปรับปรุงรูปแบบของผลิตภัณฑ์ และเขียนแบบเพื่อการผลิต (working drawing) ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมต่อกระบวนการผลิต

2.5 ดำเนินการผลิตชิ้นงานต้นแบบ (Prototype) โดยกลุ่มชุมชน

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุขภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

3.1 ประเมินความพึงพอใจตัวแทนกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร 5 ท่าน ตามกรอบแนวคิดด้านการตลาดมาพิจารณาในมุมมองของกลุ่มชุมชน ซึ่งเป็นผู้ผลิต ตามหลัก 4P (Kotler, P., 2007, p.299) ดังนี้

- (1) รูปแบบผลิตภัณฑ์ (Product) (2) ราคา (Price)
- (3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) (4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

3.2 ประเมินความพึงพอใจกลุ่มผู้บริโภคจำนวน 100 คน ภายในศูนย์แสดงสินค้าโอท็อป จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุขภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ตามกรอบแนวคิดด้านการตลาดมาพิจารณาในมุมมองของกลุ่มผู้บริโภค ตามหลัก 4C (Kotler, P., 2007, p.299) ดังนี้

- (1) คุณค่าผู้บริโภค (Customer Value)
- (2) ต้นทุนต่อผู้บริโภค (Cost to the Customer)
- (3) ความสะดวกสบาย (Convenience)
- (4) การสื่อสาร (Communication)

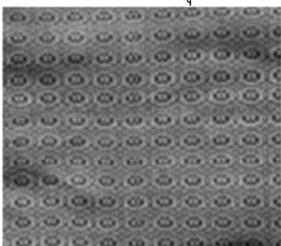
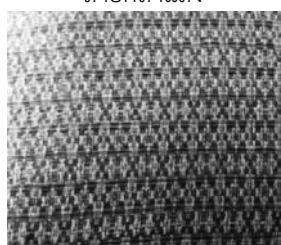
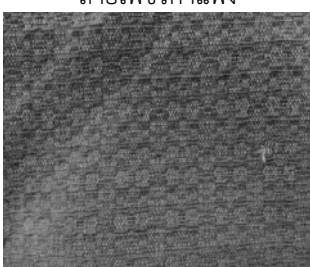
สรุปผลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจ ในรูปแบบข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

สรุปผลการวิจัย

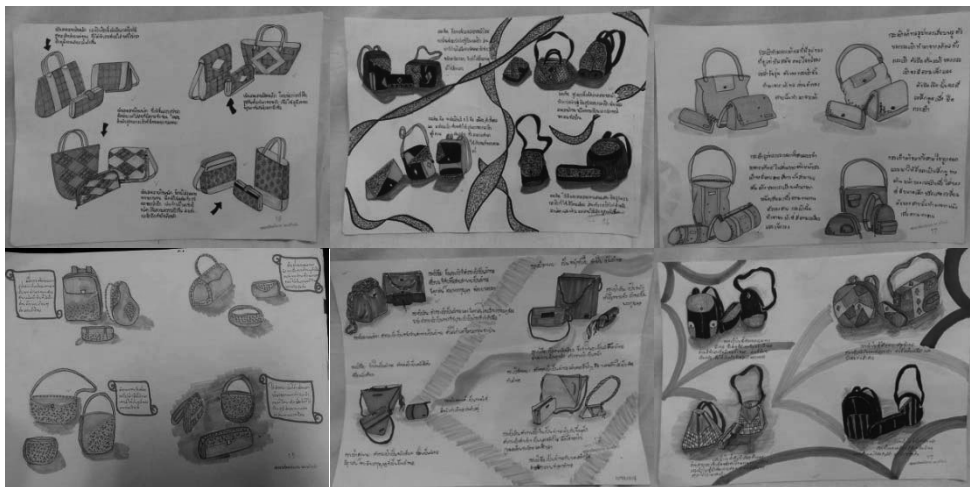
1. สรุปผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

1.1 สรุปผลขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ผลจากการสังเกตและสนทนากลุ่มพบว่า ปัจจุบันกลุ่มทอผ้าไหมแก้วพัฒนา มีลวดลายผ้าที่มีความโดดเด่นทั้งหมด 3 ลวดลายด้วยกัน ได้แก่ ลายดอกพิกุล ลายเพชรกำแพง และลายศิลาแลง ซึ่งเป็นลวดลายที่มีที่มาจากความคิดสร้างสรรค์ และคิดค้นขึ้นเฉพาะในกลุ่มชุมชน จากการสัมภาษณ์กลุ่มทอผ้าไหมแก้วพัฒนา ยังไม่ประสงค์ให้มีการถอดลวดลายผ้าเหล่านี้ ออกเป็นแบบแผนลวดลาย (pattern) เพื่อใช้ในการเผยแพร่ เนื่องจากการสงวนความคิดสร้างสรรค์ภายในกลุ่ม และเนื่องจากยังไม่มีการจัดทรัพยากรเพิ่มเติม แต่ได้มีความประสงค์ให้กลุ่มผู้วิจัยดำเนินการเผยแพร่ภาพผ้าทอให้เห็นลวดลายโดยรวมได้ เพื่อให้สามารถนำผ้าทอที่เป็นลวดลายประดิษฐ์เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่ม นำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าส ให้มีความสวยงาม ทันสมัย (Meta, J., et al., 2016)

ตารางที่ 1 แสดงที่มาของลวดลายผ้าทอของกลุ่มทอผ้าไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

ลำดับ	ชื่อลวดลาย/รูปภาพ	ที่มาของลวดลาย	สีธรรมชาติที่ใช้ย้อม
1.	ลายดอกพิกุล 	ลวดลายที่ได้แรงบันดาลใจจากดอกพิกุลที่เป็นดอกไม้ประจำจังหวัดกำแพงเพชร (Meta, J., et al, 2016)	สีเขียวได้สีมาจากใบมะม่วง, สีส้มได้สีมาจากลูกคำแสด, สีน้ำตาลได้สีมาจากเปลือกไม้ประดู่, สีฟ้าได้มาจากการย้อมคราม, สีน้ำตาลเข้มได้จากการย้อมจากสนิมโลหะ และสีอื่นๆตามแต่วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น
2.	ลายศิลาแลง 	ลวดลายที่ได้แรงบันดาลใจมาจากศิลาแลงโดยนำจุดเด่นของความต่อเนื่องและการวางศิลาแลง มาประยุกต์ใช้บนผืนผ้าทอ (Meta, J., et al, 2016)	ตามฤดูกาล กลุ่มทอผ้าไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จะมีการย้อมสีธรรมชาติตามความต้องการของผู้สั่งซื้อ นอกเหนือจากนั้นจะเป็นการจัดสรรการย้อมสีธรรมชาติตามฤดูกาล และวัสดุที่หาได้ในเวลานั้นๆภายในท้องถิ่น
3.	ลายเพชรกำแพง 	ได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปทรงเลขาคณิตที่มีลักษณะคล้ายเพชรนำมาเรียงตัวกันคล้ายกับกำแพง (Meta, J., et al, 2016)	

1.2 จากการสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มชุมชนมีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋า เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ที่มีความสวยงาม ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค โดยต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบของกระเป๋าจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ให้แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋า โดยใน 1 ชุด ให้มีรูปแบบทั้งหมด 3 รูปแบบ ได้แก่ กระเป๋ากะเป๋าถือ กระเป๋าทูหัว และกระเป๋าแบบสะพายข้าง โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะต้องสามารถต่อยอดและพัฒนาได้โดยกลุ่มชุมชน ดังนั้น กระบวนการออกแบบจะต้องออกแบบอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยให้กลุ่มชุมชนได้เสนอแนวคิดในการออกแบบ การพัฒนา และแลกเปลี่ยนแนวคิดระหว่างกลุ่มชุมชนและนักออกแบบ นักวิชาการ จะทำให้กลุ่มชุมชนมีบทบาทในการต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องไปได้ และเกิดความยั่งยืนในชุมชน

ภาพที่ 1 รูปแบบชุดกระเป๋าสุดภาพสตรีจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ จากการออกแบบเบื้องต้น (Preliminary Design) อย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน

1.3 จากการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน ได้ข้อสรุปว่า เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ และเป็นการประหยัดต้นทุนและสอดคล้องกับการผลิตของกลุ่มชุมชน จึงสมควรให้รูปแบบของกระเป๋ามีการใช้วัสดุผสมผสานกับผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติไปด้วย เช่น ผ้า หรือหนังเทียม เนื่องด้วยผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มชุมชนนั้น เป็นวัสดุที่มีราคาสูง การนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าหากใช้เป็นวัสดุผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติทั้งหมด อาจทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์สูงเกินไป และทำให้ผลิตภัณฑ์ขาดความยืดหยุ่นในการตั้งราคา อีกทั้งการนำวัสดุอื่น เช่น ผ้า หรือ หนังเทียม นำมาประยุกต์ในการออกแบบนั้น จะมีส่วนทำให้รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความทันสมัยและสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคในปัจจุบันมากขึ้น เนื่องจากจะทำให้ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของวัสดุผสมผสาน สี และพื้นผิว ได้ตามความเหมาะสมในการตัดเย็บ และนำวัสดุผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติมาตัดเย็บเป็นส่วนหนึ่งของลวดลายบนกระเป๋า และเพื่อเป็นการประหยัดเนื้อผ้าที่มีราคาสูง การนำลวดลาย เช่น ลายพาดขวาง พาดเฉียง หรือการพาดเนื้อผ้าเป็นแนวนอนหรือแนวตั้งบนกระเป๋าก็ทำให้รูปแบบกระเป๋ามีความเรียบง่ายและดูทันสมัยเข้ากันได้ในทุกการแต่งกายของผู้ใช้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำวัสดุอื่นมาทดแทนด้านใต้ของกระเป๋าแทนที่จะใช้วัสดุเป็นผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันการชำรุด ฉีกขาด และเปื้อนของวัสดุผ้าฝ้ายทอมือ

1.4 รูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาตินั้น ควรเป็นรูปแบบที่เรียบง่าย สวยงาม ทันสมัย และสอดคล้องกับศักยภาพการผลิตของชุมชน โดยใช้วัสดุที่มีราคาไม่สูงมาก หาซื้อได้ง่าย และเพื่อเป็นการประหยัดการใช้วัสดุผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ที่มีราคาสูง รวมถึงการผสมผสานให้เกิดความร่วมสมัยมากขึ้น การใช้วัสดุผสมผสานประเภทผ้าสีต่างๆ จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสม เพราะนอกจากจะสามารถประยุกต์ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัยสวยงามขึ้น ยังสามารถประยุกต์ใช้ในจุดที่ประกอบขึ้นง่าย เพื่อให้สะดวกต่อการทำความสะอาด เช่น ด้านกันกระเป๋ เป็นต้น ในด้านของลวดลายในการวางผ้าบนตัวกระเป๋า จะใช้เป็นการพาดผ้าแนวเฉียงหรือพาดแนวตรง เนื่องจากง่ายต่อการกระบวนการผลิต ประหยัดเนื้อผ้า และยังมีความเรียบง่ายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มชุมชน จากนั้นกลุ่มชุมชนได้ร่วมกันวิเคราะห์และคัดเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ที่ออกแบบร่วมกับชุมชน ทั้งหมด 3 รูปแบบ เพื่อร่วมกันการประเมินรูปแบบในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Meta, J., et al, 2016)

ภาพที่ 2 รูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าจากสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ที่ผ่านกระบวนการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน

2. สรุปผลการวิเคราะห์การพัฒนาแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ โดยมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

2.1 สรุปผลการพัฒนาขั้นตอนการพัฒนาแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ โดยมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จากการสนทนากลุ่ม (Meta, J., et al, 2017) พบว่า กลุ่มชุมชนมีความเห็นสอดคล้องในการพัฒนาว่า ควรมีการเพิ่มเติมประโยชน์ในการใช้สอยของกระเป๋า โดยกำหนดให้มีช่องเก็บของภายในกระเป๋า แยกย่อยตามความเหมาะสม กระเป๋าถือกำหนดให้ด้านในมีช่องสำหรับใส่ธนบัตรอย่างต่ำ 2 ช่อง และมีช่องสำหรับใส่เหรียญ 1 ช่อง และต้องมีช่องสำหรับใส่ธนบัตรเครดิตด้านในไม่ต่ำกว่า 8 ช่อง กระเป๋าแบบหิ้ว กำหนดให้มีการแบ่งช่องด้านในกระเป๋าเป็น 2 ช่อง และต้องมีช่องเก็บของแยกด้านข้างบริเวณซิปในกระเป๋า สำหรับใส่โทรศัพท์มือถือ หรือปากกา ไม่ต่ำกว่า 2 ช่อง กระเป๋าสะพายข้างกำหนดให้ด้านในกระเป๋าเป็นช่องเดียว แต่ต้องมีช่องเก็บของแยกด้านข้างบริเวณซิปในกระเป๋าสำหรับใส่โทรศัพท์มือถือ หรือปากกา ไม่ต่ำกว่า 2 ช่อง และเพื่อให้กระเป๋าสามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มบุคคล สายสะพายของกระเป๋าสะพายข้าง และของกระเป๋าแบบหิ้ว จะต้องปรับระดับได้ โดยเฉพาะกระเป๋าหิ้วที่จะต้องสามารถถอดประกอบสายสะพายออกได้ผ่านตะขอเกี่ยว กรณีที่ผู้ใช้ต้องการใช้เป็นเพียงหิ้วอย่างเดียว หรือหิ้วที่สะพายข้างได้ และรูปแบบกระเป๋าจากขั้นตอน

การออกแบบอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนทั้ง 3 รูปแบบ มีความสวยงาม เรียบง่าย และทันสมัย สอดคล้องกับ ศักยภาพการผลิตของกลุ่มชุมชน แต่ต้องมีการพิจารณาโดนผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบ เพื่อคัดกรอง และ วิเคราะห์ในด้านของความสวยงามของผลิตภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ก่อนการดำเนินการผลิต และ ประเมินความพึงพอใจโดยกลุ่มผู้บริโภคและกลุ่มชุมชน เพื่อเป็นแนวทางของกลุ่มชุมชนในการพัฒนาต่อยอด ผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 3 การสนทนากลุ่มเพื่อการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์อย่างมีส่วนร่วมกับกลุ่มชุมชน

รูปแบบของกระเป๋าจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ นอกจากจะต้องมีความแข็งแรง สวยงาม สะดวกสบายต่อการใช้งานและหน้าที่ใช้สอยแล้ว รูปแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าจะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มชุมชน เพราะหากรูปแบบกระเป๋ามีการผลิตที่ยุ่งยาก มีรายละเอียดที่มากและใช้เวลานาน กลุ่มชุมชนก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการผลิตเพื่อจำหน่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากต้องใช้ทุนด้านเวลาและกำลังคน ภายในกลุ่มชุมชนที่มากไป ไม่สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มชุมชนขนาดเล็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชุมชนที่ ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ การออกแบบที่มุ่งเน้นความเรียบง่าย แต่ทันสมัย สะดวกและง่ายต่อการผลิต จึงเป็น ทางเลือกที่กลุ่มชุมชนทอผ้าไหมแก้วพัฒนาเลือก โดยรูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนต้องได้รับการประเมินโดย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบ เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ก่อนการดำเนินการผลิตขึ้นงานต้นแบบ (Meta, J., et al, 2017)

2.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับ สุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 3 ท่าน พบว่า ชุด กระเป๋าแบบที่ 3 มีความเหมาะสมในแง่ของความสวยงามมากที่สุด เมื่อเทียบกับแบบที่ 1 และแบบที่ 2 โดยให้มีการพัฒนาปรับปรุงชุดกระเป๋าแบบที่ 3 เพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ลดขนาดของกระเป๋าหูหิ้วแบบที่ 3 ให้มีขนาดเล็กกว่ากระเป๋าสะพายข้าง หรือ เท่ากับขนาดกระเป๋าหิ้วทั่วไป
- เพิ่มความโค้งมนให้กับกระเป๋าหูหิ้วแบบที่ 3 โดยให้ยึดความโค้งมนตามกระเป๋าหูหิ้ว ในแบบที่ 2 เพื่อให้กระเป๋ามีรูปทรงที่ไม่แข็งกระด้าง หรือดูเป็นกระเป๋าใส่เอกสารเกินไป
- ควรมีการเพิ่มตะขอเกี่ยวด้านข้างกระเป๋าหูหิ้ว ให้สามารถเสริมสายสะพายข้างได้ และสามารถถอดอุปกรณ์ตะขอเกี่ยวออกได้หากต้องการใช้เป็นกระเป๋าหิ้วปกติ
- หากมีการใช้ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติเป็นสีอื่นๆ ให้กลุ่มชุมชนสามารถเลือกสีพื้น เพื่อจัดองค์ประกอบในการเย็บกระเป๋าได้หลากหลาย โดยไม่ต้องยึดติดกับสีเทา-ดำ

- เพิ่มรายละเอียดช่องเก็บของภายในกระเป๋าให้สามารถเก็บของได้ ตามรายละเอียดที่ได้ออกแบบเบื้องต้นกับกลุ่มชุมชน

ภาพที่ 4 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดกระเป๋าจากสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ที่ผ่านกระบวนการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน และการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3. สรุปผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการประเมินความพึงพอใจกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

3.1 สรุปผลการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจตัวแทนกลุ่มชุมชนทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าจากสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ที่ผ่านกระบวนการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน โดย ตัวแทนกลุ่มชุมชนทอผ้าฝ้ายทอมือย้อมสี

ธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 5 ท่าน โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.43) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.53) และเมื่อแยกเป็นประเด็นตามกรอบแนวคิดด้านการตลาดตามหลักการตลาด 4P (Kotler, P., 2007, p.299) พบว่า ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ (Product) โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.53) เนื่องจากกลุ่มชุมชนยังไม่เคยมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋ากจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ และมีความพึงพอใจต่อการนำผ้าทอของกลุ่มชุมชนมาพัฒนาเป็นรูปแบบชุดกระเป๋ามีความสวยงาม แปลกตา ในด้านราคา (Price) โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.20) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.41) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.49) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดจำหน่ายในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ที่กลุ่มชุมชนต้องการนำไปจำหน่ายมากที่สุด ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.20) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.56) นอกจากนั้น ได้มีข้อเสนอแนะจากกลุ่มชุมชนว่างานวิจัยนี้มุ่งเน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋ที่ใช้วัสดุในการผลิตเป็นผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มชุมชน โดยใช้องค์ประกอบรวมของผ้าฝ้าย โดยยังไม่เปิดเผยลายผ้าโดยละเอียด เนื่องจากกลุ่มชุมชนยังไม่มีเครื่องจักรทอผ้าเป็นทรัพย์สินทางปัญญา แต่หากมีการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว ควรมีการพัฒนาตลาดของผ้ามาประยุกต์ลงบนผลิตภัณฑ์อื่นๆ ตามศักยภาพชุมชนและความเหมาะสมในท้องตลาด รวมถึงรูปแบบกระเป๋าสะพายข้าง หากใช้ผ้าสีเข้ม เส้น ผ้าฝ้ายย้อมสีสนิม ก็จะเป็นกระเป๋าส่งเสริมสุขภาพบุรุษสามารถสะพายได้ด้วยเช่นกัน รวมถึงการนำเศษผ้าที่เหลือจากกระบวนการผลิต หากสามารถประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้ ก็จะทำให้เกิดกระบวนการที่สามารถใช้ผ้าทออย่างคุ้มค่าที่สุด เช่น การทำเป็นพวงกุญแจ หรือของใช้ประดับตกแต่งอื่นๆ เป็นต้น

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจตัวแทนกลุ่มชุมชนทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าส่งเสริมสุขภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้ผลิต (n=5)	
1.	ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ (Product)	$\bar{X}$	S.D.
	1. รูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋ามีความสวยงาม	4.80	0.45
	2. รูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋ามีความเหมาะสมต่อการใช้งาน	4.80	0.45
	3. รูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพการผลิตภายในกลุ่มชุมชน	4.20	0.45
	4. รูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋ามีความเหมาะสม ในการใช้วัสดุผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ	4.60	0.55
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.60	0.50
	ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้ผลิต (n=5)	
2.	ด้านราคา (Price)	$\bar{X}$	S.D.
	1. ความเหมาะสมของราคาระเป่าหุหัว (1,500 บาท)	4.20	0.45
	2. ความเหมาะสมของราคาระเป่าสะพายข้าง (1,500 บาท)	4.00	0.00
	3. ความเหมาะสมของราคาระเป่าถือ (700 บาท)	4.40	0.55
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.20	0.41
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
3.	ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	$\bar{X}$	S.D.
	1. มีความเหมาะสมต่อการจัดจำหน่ายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	4.80	0.45
	2. มีความเหมาะสมต่อการจัดจำหน่ายในศูนย์แสดงสินค้า OTOP	5.00	0.00
	3. มีความเหมาะสมต่อการจัดจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าชั้นนำ	4.20	0.45
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.67	0.49
	ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด	
4.	การส่งเสริมการตลาด (Promotion)	$\bar{X}$	S.D.
	1. รูปแบบผลิตภัณฑ์ช่วยสร้างความแปลกใหม่ให้กับ รูปแบบสินค้าที่มีในท้องตลาด	4.20	0.00
	2. ภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์มีความดึงดูดผู้บริโภค	3.80	0.45
	3. ผลิตภัณฑ์ได้สร้างจุดเด่นให้กับกลุ่มชุมชน	4.60	0.45
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.20	0.56
	ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด	
สรุปผลวิเคราะห์ความพึงพอใจตัวแทนกลุ่มชุมชนทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติฯ		$\bar{X}$	S.D.
ค่าเฉลี่ยรวม		4.43	0.53
ระดับความเหมาะสม		มาก	

3.2 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดกระเป่าสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ประเมินโดยผู้บริโภคและผู้เดินทางมาเยี่ยมชมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 100 คน โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.86) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.68) และเมื่อแยกเป็นประเด็นตามกรอบแนวคิดด้านการตลาดตาม หลัก 4C (Kotler, P., 2007, p.299) พบว่า ด้านคุณค่าผู้บริโภค (Customer Value) โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.88) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.63) ด้านต้นทุนต่อผู้บริโภค (Cost to the Customer) โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.59) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.64) และพบว่า ความเหมาะสมของราคาระเป่าหุหัว และกระเป่าสะพายข้าง มีระดับความพึงพอใจที่ปานกลาง เนื่องจากผู้บริโภคยังมีมุมมองว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่ควรมียาที่แพงเกินไป ในด้านความสะดวกสบาย

(Convenience) โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.88) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.70) ด้านการสื่อสาร (Communication) โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.63)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้บริโภค (n=100)	
1.	คุณค่าผู้บริโภค (Customer Value)	$\bar{X}$	S.D.
	1. ด้านความสวยงามของผลิตภัณฑ์	4.00	0.78
	2. ด้านคุณค่าของการใช้วัสดุ ของตัวผลิตภัณฑ์	4.05	0.50
	3. ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับการใช้สอยในชีวิตประจำวัน	3.60	0.49
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.88	
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
2.	ต้นทุนต่อผู้บริโภค (Cost to the Customer)	$\bar{X}$	S.D.
	1. ความเหมาะสมของราคากระเป๋าหิ้ว (1,500 บาท)	3.39	0.49
	2. ความเหมาะสมของราคากระเป๋าสะพายข้าง (1,500 บาท)	3.42	0.50
	3. ความเหมาะสมของราคากระเป๋าถือ (700 บาท)	3.96	0.74
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.59	0.64
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
3.	ความสะดวกสบาย (Convenience)	$\bar{X}$	S.D.
	1. ด้านความสะดวกสบายในการใช้งานผลิตภัณฑ์	4.45	0.50
	2. ด้านความแข็งแรงของผลิตภัณฑ์	3.80	0.64
	3. ด้านความสะดวกสบายในการทำความสะดวก	3.38	0.49
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.88	0.70
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
4.	การสื่อสาร (Communication)	$\bar{X}$	S.D.
	1. บ่งบอกถึงความแปลกใหม่ ไม่จำเจในท้องตลาด	4.35	0.48
	2. บ่งบอกถึงการใช้วัสดุท้องถิ่น ในเชิง ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม	4.42	0.50
	3. ผลิตภัณฑ์บ่งบอกถึงควมมีระดับ มีคุณค่า	3.55	0.50
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.11	0.63
	ระดับความเหมาะสม	มาก	
สรุปผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ		$\bar{X}$	S.D.
ค่าเฉลี่ยรวม		3.86	0.68
ระดับความเหมาะสม		มาก	

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าส่งเสริมการค้าจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 อภิปรายผลขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าส่งเสริมการค้าจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้สนทนากลุ่ม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า กลุ่มชุมชนมีความเห็นสอดคล้องในการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มชุมชน เป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าส่งเสริมการค้า เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า และผลิตภัณฑ์ทางเลือกใหม่ของกลุ่มชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Wannajun, S., 2012, p.61) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้และให้ได้มาซึ่งเงินและกำไร งานหัตถกรรมรวมทั้งสินค้าต่างๆ จึงต้องมีการปรับตัวจนกระทั่งในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ผู้วิจัยจึงได้มีการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนโดยสอดคล้องกับหลักกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ (Earle, Cited in Soodsang, N., 2000, p.29) พบว่า กลุ่มชุมชนมีการพัฒนาตลาดผ้าทอ ทั้งหมด 3 ตลาดด้วยกัน ได้แก่ ตลาดดอกพิกุล ตลาดเพชรกำแพง และตลาดศิลาแลง ซึ่งเป็นตลาดที่มีความคิดสร้างสรรค์ และคิดค้นขึ้นเฉพาะในกลุ่มชุมชน และมีการย้อมสีผ้าตามวัฒนธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่นตามฤดูกาล สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างสรรคหัตถกรรมพื้นบ้านของ (Yuktirat, C., 2014, p.13) ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ในท้องถิ่นที่มีมากมายแตกต่างกันเนื่องจากอยู่ในภูมิประเทศ และสภาพแวดล้อมต่างกัน ทำให้การสร้างสรรค์สิ่งของเครื่องใช้ มีความแตกต่างและทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตนที่เด่นชัด และได้ข้อสรุปของการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าส่งเสริมการค้าจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ อย่างมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน ว่าควรเป็นรูปแบบที่เรียบง่าย สวยงาม ทันสมัย และสอดคล้องกับศักยภาพการผลิตของชุมชน โดยใช้วัสดุที่มีราคาไม่สูงมาก หาซื้อได้ง่าย รวมถึงการใช้วัสดุผสมผสานประเภทผ้าสีต่างๆ จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสม เพราะนอกจากจะสามารถประยุกต์ให้ผลิตภัณฑ์มีความทันสมัยสวยงามขึ้น ยังสามารถประยุกต์ใช้ในจุดที่เปราะบาง เพื่อให้สะดวกต่อการทำความสะอาด เช่น ด้านกันกระเป๋ ในด้านของตลาดในการวางผ้าบนตัวกระเป๋ จะใช้เป็นการพาดผ้าเป็นแนวต่างๆ บนกระเป๋ เนื่องจากง่ายต่อการกระบวนการผลิต ประหยัดเนื้อผ้า และยังมีความเรียบง่ายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มชุมชน จากนั้นกลุ่มชุมชนได้ร่วมกันวิเคราะห์และคัดเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋าส่งเสริมการค้าจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ที่ออกแบบร่วมกับชุมชน ทั้งหมด 3 รูปแบบ เพื่อร่วมกันการประเมินรูปแบบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

5.2.2 อภิปรายผลขั้นตอนการพัฒนาขั้นตอนการพัฒนาแบบของผลิตภัณฑ์กระเป๋าส่งเสริมการค้าจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ โดยมีส่วนร่วมกับชุมชนกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติใหม่แก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร (Hongwiwat, T., 1984, p.2) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน จากการสนทนากลุ่มเพื่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์อย่างมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน โดยการวิเคราะห์กระเป๋ ทั้ง 3 รูปแบบจากกระบวนการออกแบบ พบว่า กลุ่มชุมชนมีความเห็นสอดคล้องกันต่อการพัฒนาว่า ควรมีการเพิ่มเติมประโยชน์ใช้สอยของกระเป๋าลงไป เช่น การกำหนดช่องเก็บของภายในกระเป๋ให้มีความเหมาะสมตามรูปแบบของกระเป๋แต่ละประเภท ได้แก่ กระเป๋าทูหัว กระเป๋าสะพายข้าง และกระเป๋าทูท้าย รวมถึงการปรับระดับสายสะพายได้ในระดับต่างๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับบริบท

ของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ รูปแบบของชุดกระเป๋านอกจากจะต้อง มีความสวยงาม และแข็งแรง สะดวกสบายต่อการใช้งานและหน้าที่ใช้สอยแล้ว รูปแบบจะต้องสอดคล้องกับศักยภาพการผลิตของกลุ่มชุมชน โดยกลุ่มชุมชนทอผ้าไหมแก้วพัฒนา เป็นกลุ่มชุมชนที่มีสมาชิกกลุ่มเป็นผู้สูงอายุเป็นส่วนมาก รูปแบบของผลิตภัณฑ์จึงเป็นรูปแบบที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการผลิต และมีคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่ดี ทั้งในด้านความเหมาะสมของหน้าที่ใช้สอย ความสะดวกสบายในการใช้งาน และความสวยงามน่าใช้

จากการประเมินรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์พบว่า ชุดกระเป๋าสุภาพสตรีจากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมในแง่ของความสวยงามมากที่สุด เมื่อเทียบกับรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 โดยให้มีการพัฒนาปรับปรุงชุดกระเป๋าแบบที่ 3 เพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ด้วยการลดขนาดของรูปแบบกระเป๋าให้มีความเล็กกว่ากระเป๋าสะพายข้างหรือเท่ากับขนาดกระเป๋าหิ้วทั่วไป เพิ่มความโค้งมนให้กับรูปแบบกระเป๋าเพื่อให้รูปทรงไม่ดูแข็งกระด้างจนเกินไป รวมถึงการเพิ่มความสะดวกสบายในการใช้งาน การเพิ่มตะขอเกี่ยวด้านข้างของกระเป๋าหิ้วสำหรับใส่สายสะพาย และช่องเก็บของภายในกระเป๋าตามรายละเอียดที่ได้ออกแบบเบื้องต้นกับกลุ่มชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Sathaphoon Dibunmi Na Chumphae, 2007, p.54-59) ที่ระบุในกรอบแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จะต้องคำนึงถึง หน้าที่ใช้สอย (Function) ความสะดวกสบายในการใช้งาน (Ergonomics) และความสวยงามน่าใช้ (Aesthetics or Sales Appeal)

5.2.3 อภิปรายผลการประเมินความพึงพอใจกลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับสุภาพสตรี จากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติไหมแก้วพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยประเมินตามกรอบแนวคิดด้านการตลาดของ (Kotler, P., 2007, p.299) ทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยกลุ่มชุมชนมีความพึงพอใจในรูปแบบชุดกระเป๋าในด้านความสวยงาม และความเหมาะสมต่อการใช้งาน มากที่สุด สอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภค และสอดคล้องกับ (Narongwit, P., 2016, p.31) ได้กล่าวว่า การคิดในรูปแบบของผู้บริโภค และตอบสนองตามความต้องการของผู้บริโภค จะทำให้เห็นถึงประเด็นสำคัญอื่นๆ ของการออกแบบ เพื่อให้รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม ในด้านของราคา กลุ่มชุมชนมีความพึงพอใจในระดับราคาที่ตั้งไว้อย่างมาก และในกลุ่มผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของราคากระเป๋าหิ้ว และกระเป๋าสะพายข้างในระดับปานกลาง แตกต่างจากกลุ่มชุมชน เนื่องจากกลุ่มผู้บริโภคยังมีมุมมองว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนากลุ่มชุมชนควรมีราคาที่ถูกกว่านี้ ในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย กลุ่มชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดจำหน่ายในศูนย์แสดงสินค้า OTOP มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มชุมชนยังไม่มีทุนในการต่อยอดไปสู่การจัดจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าได้ ในด้านความแปลกใหม่ของผลิตภัณฑ์ ภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ และการใช้วัสดุท้องถิ่นในการออกแบบผลิตภัณฑ์ กลุ่มชุมชนและกลุ่มผู้บริโภคมีความพึงพอใจในสอดคล้องกันในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาในด้านของตลาดผ้าทอ ของกลุ่มทอผ้าฝ้ายไหมแก้วพัฒนา เป็นการศึกษาที่กลุ่มชุมชนยังไม่ขอให้มีการเปิดเผยด้วยการถอดตลาดผ้าออกมา เนื่องจากเป็นตลาดที่คิดขึ้นในกลุ่มชุมชนและยังไม่ได้รับการจดขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การใช้อ้างอิงควรเป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกตด้วยการลงพื้นที่จริงใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปัจจุบัน

2. การทอผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ของแต่ละกลุ่มชุมชน จะมีความแตกต่างกันตามวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชาติในการใช้ย้อมสีตามฤดูกาล

3. ในการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ควรมีความชัดเจนจากข้อมูลในการสัมภาษณ์และสอบถาม โดยวิเคราะห์แยกเป็นส่วนๆตามอุปกรณ์ ราคา เวลาผลิต วัสดุ หรือกระบวนการในการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเหตุเป็นผลชัดเจนในการอ้างอิง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดกระเป๋ ที่ใช้วัสดุในการผลิตเป็นผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มชุมชน โดยใช้องค์ประกอบรวมของผ้าฝ้าย โดยยังไม่เปิดเผยลายผ้า ด้วยแบบแผนลวดลาย (pattern) เนื่องจากกลุ่มชุมชนยังไม่มี การจดลวดลายผ้าเป็นทรัพย์สินทางปัญญา แต่หากกลุ่มชุมชนมีการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว ควรมีการพัฒนา ลวดลายของผ้ามาประยุกต์ลงบนผลิตภัณฑ์อื่นๆตามศักยภาพชุมชน และความเหมาะสมในท้องตลาด

2. ควรมีการนำเศษผ้าที่เหลือจากกระบวนการผลิต มาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆได้ ก็จะทำให้เกิดกระบวนการที่สามารถใช้ผ้าทออย่างคุ้มค่าที่สุด เช่น การทำเป็นพวงกุญแจ หรือของใช้ประดับตกแต่งอื่นๆ เป็นต้น

References

- BuoSonte, R. (2008). **Qualitive research in education**. Bangkok : Kamsamai.
- Hongwiwat, T. (1984). **Popular Participation in Development**. Bangkok : Saksopha Printing.
- Kotler, P. (2007) **Kotler on Marketing**. Bangkok : Pickanes printing center.
- Meta, J., et al. (2016, August 11). Maikaewpattana Natural Dyeing Cotton Weaver Group. Interview.
- Narongwit, P. (2016, January-April). The conceptual thinking of students who attend the basic industrial product design and development course by using the analytical product design table. **The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal**, 22(1), 23-33.
- OTOptoday, (n.d.) **Maikaewpattana Natural Dyeing Cotton Weaver Group**. [Online]. Available : <http://www.otoptoday.com/wisdom/1707>. [2016, July 30].
- Prabudhanitisarn, S. (2002). **Participatory Action Research Concepts and Practice**. Bangkok : The Thailand Research Fund.
- Sathaphoon Dibunmi Na Chumphae. (2007) **Industrial design education**. Bangkok : Odeon Store.
- Soodsang, N. (2000). **Industrial design**. Bangkok : Odeon Store.
- Wannajun, S. (2012). **Bamboo Fabric, design and development to create an Identity Commercial in the north eastsouthern**. Mahasarakham : Mahasarakham University.
- Wongsingthong, P. (2007). **Research Methods for Peoduct Design**. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- Yuktirat, C. (2014). **Concept in Craft Product Design**. Bangkok : kawiphat oa.